

Internetconsultatie: Vernieuwd Beleid Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Door middel van dit document maken wij als Partners for Resilience (PfR) graag gebruik van de mogelijkheid om onze visie, ideeën en trends die wij zien op lokaal, regionaal en internationaal niveau onder de aandacht te brengen. Hartelijk dank voor deze mogelijkheid.

Voorkomen van conflict en instabiliteit

Vraag 1: Hoe kan Nederland (overheid, bedrijfsleven, sociale ondernemingen, maatschappelijk middenveld, kennisinstellingen) op de thema's voorkomen van conflicten en instabiliteit, opvang in de regio en noodhulp meer resultaten bereiken?

- **Integrale aanpak en het werken in partnerschappen:** de rol van NGO's enerzijds als bruggenbouwer tussen overheid, private sector, kennisinstututen en maatschappelijke organisaties, en anderzijds als kritische monitor en belangenbehartiger voor de meest kwetsbare groepen. NGO's en maatschappelijke organisaties hebben veel specifieke lokale kennis en een groot netwerk – van grassroots organisaties tot nationale beleidsmakers. Brede multidisciplinaire en multi-sectorale aanpak draagt bij aan het voorkomen van conflict en instabiliteit; werken in partnerschappen kan instrumentaal hiervoor zijn.
- **Meer aandacht voor de relatie tussen klimaat, waterbeheer, ecosystemen en conflicten.** Het is belangrijk dat de Nederlandse aandacht uitgaat naar de bescherming van de meest kwetsbaren. Een sterke *resilience* agenda draagt bij aan meer weerbare gemeenschappen, het beschermen van levensonderhoud en het beschermen van sociaaleconomische stabiliteit. De gevolgen van klimaatverandering, de druk op zoet water bronnen en op klimaatbuffers zoals wetlands, en de beschikbaarheid van vruchtbare grond vergroten de kans op instabiliteit en kan leiden tot (gewapende) conflicten met als gevolg dat mensen migreren. Investerings in duurzaam waterbeheer en klimaatbuffers kunnen op natuurlijke wijze bijdragen tot conflictpreventie en stabiliteit.
- **Klimaatfinanciering:** Nederland moet zich inzetten om kanalen voor internationale klimaatfinanciering te ontwikkelen die zich juist richten op de meest kwetsbare groepen, inclusief in fragiele gebieden. De huidige systemen voor klimaatfinanciering zijn over het algemeen niet in staat te implementeren in de meest fragiele gebieden, omdat er vooral via plannen van overheden wordt gefinancierd.
- **Voorzichtigheid is geboden om ontwikkelingssamenwerking te gebruiken als oplossing voor migratie:** mensen zullen altijd in beweging blijven en van plaats veranderen. Er kan wel worden geprobeerd om het risico op rampen en conflict, en daaraan gerelateerde migratie, te verminderen. Het vergroten van de weerbaarheid van gemeenschappen voor externe schokken, bijvoorbeeld als gevolg van natuurrampen, kan voorkomen dat mensen daardoor de keuze moeten maken tussen blijven of vertrekken.

Verminderen van armoede en ongelijkheid

Vraag 3: Welke nieuwe aandachtsgebieden zou het kabinet kunnen identificeren? De middelen zijn beperkt dus we moeten kiezen, daarom ook aan u de vraag: welk aandachtsgebied behoeft minder nadruk?

Nieuwe aandachtsgebieden:

- **Lokalisatie:** het continue investeren in de lokale agenda van landen, regio's, steden, dorpen en buurten moet blijven worden gestimuleerd. Het decentraliseren van planning en financiering mechanismes is daarbij van belang voor de meest kwetsbare groepen en waar de rampenrisico's het grootst zijn.
- **Belang van (internationaal) beleid en lokale actie:** beleidsbeïnvloeding en concrete activiteiten op gemeenschapsniveau gaan hand in hand en dienen in balans te zijn. Concrete en merkbare resultaten op grassroot niveau zijn zeer belangrijk om actoren op verschillende niveaus te beïnvloeden en om mee samen te werken.
- **Rampenpreventie en 'resilience':** duurzame ontwikkeling (SDGs) is gebaat bij een parallelle intensivering van rampenpreventie. Rampenpreventie beschermt eerdere ontwikkelingsinvesteringen en voorkomt hersteluitgaven. De [stijging van rampen-risico's](#) wereldwijd maakt investeren in preventie steeds belangrijker. Investeringen in weerbaarheid helpen ook bij het bieden van economisch perspectief en ecologische en sociale stabiliteit.
- Nederland moet zich blijven inzetten voor de meest **effectieve implementatie**, zo lokaal als mogelijk en internationaal als noodzakelijk (lokalisatie agenda). Meer aandacht is nodig voor **urbane gebieden**; groeiende steden kampen met grote ongelijkheden (urban divide) en marginalisatie. Rampen hebben er disproportionele gevolgen, en kunnen leiden tot politieke onrust en instabiliteit.

Verduurzamen

Vraag 4: Welke innovatieve oplossingen kan de Nederlandse overheid, NGO's en het bedrijfsleven stimuleren om 1) CO2-emissies terug te dringen (klimaatmitigatie) en 2) samenlevingen helpen zich aan te passen aan klimaatverandering (klimaatadaptatie)?

- **De synergie tussen Parijs, de ontwikkelingsdoelen (SDGs) en ook het Sendai Framework for Disaster Risk Reduction moet leidend zijn.** Coherentie in de implementatie van humanitaire en ontwikkelingsactiviteiten moet voorop staan. Een sterke 'resilience' agenda is daarom belangrijk: meer weerbare gemeenschappen betekent het redden van levens vandaag, het beschermen van het levensonderhoud van morgen, het beschermen van onze ecosystemen waar we van afhankelijk zijn, en het beschermen van sociaaleconomische stabiliteit.
- **Nederland is een van de koplopers en kan zich nog nadrukkelijker manifesteren als broker van partnerships en innovatie, zoals door innovaties in de humanitaire sector en op het gebied van goed waterbeheer.** Voorbeelden zoals [forecast-based financing](#), [a landscape approach for disaster risk reduction](#), een innovatief PPP model als [Building with Nature](#), en de [Community Risk Assessment](#), een data gedreven methode voor identificatie van prioriteitsgebieden voor humanitaire hulp, kunnen worden ingezet voor rampenpreventie.
- **In humanitaire context, en gebieden met hoog risico op (klimaat gerelateerde) rampen, is winst te halen in het omgaan met stijgende klimaatrisico's.** Naast een ruimhartig, effectief en innovatief noodhulpbeleid, betekent dit ook een verdere intensivering in

rampenpreventie, een anticipatief humanitair systeem, en voldoende aandacht voor weerbaarheid (resilience) van de meest kwetsbaren. Dit vereist meer aandacht voor het continuüm tussen noodhulp en langere-termijn ontwikkeling.

- **Opzetten van innovatieve pilots en samenwerkingen:** gericht onderzoek, uitwisseling van kennis met en *tussen* ontwikkelingslanden, ondersteuning van klimaatslimme landbouw en het belang van duurzaam watermanagement. Goede voorbeeld hiervan zijn [paludiculture](#) – natte landbouw en bosbeheer op herstelde veengebieden, en [Building with Nature](#).
- Wij verwelkomen het **nieuwe klimaatfonds** en vragen dat Nederland zich minstens evenveel committeert aan adaptatie als aan mitigatie, daarin meegenomen de hefboomwerking van private investeringen.

Verduurzamen

Vraag 5: Waar liggen volgens u kansen om in productie, handel en investeringen vooruitgang te boeken op maatschappelijke uitdagingen op sociaal vlak (zoals betere arbeidsomstandigheden, hogere lonen, extra kansen voor vrouwen en jongeren) of op ecologisch vlak (zoals water, klimaat, biodiversiteit)?

- **De private sector heeft een enorm potentieel om bij te dragen aan *Climate Resilience* door zijn innovaties, producten, diensten, financiële mogelijkheden, politieke invloed en vooral als bron van levensonderhoud in complexe wereldwijde productieketens.** Dit potentieel moet worden gecultiveerd en versterkt door een beter begrip van het klimaatrisico en van bedrijfsklare benaderingen van *resilience*. De Nederlandse overheid heeft de potentie om bruggen te bouwen tussen sectoren door middel van handels- en investeringsakkoorden die sociaal, ecologisch en economisch verantwoord zijn. Er zijn goede voorbeelden in Nederland waarbij een geïntegreerde aanpak ten goede komt aan de gemeenschap (creëren van werkgelegenheid, veiligheid, beschermen van de natuur en een participatief proces die ervoor zorgt dat alle actoren onderdeel zijn van de planvorming). Nederland zou een voortrekkersrol kunnen vervullen door de private sector te stimuleren een katalysator te zijn op het gebied van *Climate Resilience* - binnen individuele bedrijven, in productieketens, maar tegelijkertijd ook in kwetsbare gemeenschappen.

Verdienvermogen van Nederland

Vraag 7: Met welke innovatieve en creatieve oplossingen en op welke terreinen zou de overheid het bedrijfsleven en kennisinstellingen nog beter kunnen ondersteunen om wereldwijd kennis en kunde te vermarkten?

- **Rampenbestrijding en water management:** zoals Henk Ovink zou zeggen ‘we need the millions to spend the billions’. Nederland investeert in een concept/ strategie en kan daardoor wensen/ eisen stellen aan de tender, bijvoorbeeld over aandacht voor de (meest) kwetsbare groepen, goed watermanagement en behoud en herstel van ecosystemen, en samenwerking met lokale partijen. Dit creëert mogelijkheden voor de formulering van ‘bankable projects’, gefinancierd door lokale/ nationale overheden of private investeringsfondsen, die met Nederlandse expertise in de uitvoerende fase gerealiseerd kunnen worden.

Tot slot

Vraag 9: Heeft u naast uw inbreng op bovenstaande vragen nog andere aanbevelingen op het gebied van Buitenlands handel en Ontwikkelingssamenwerking?

- **Investerings in lokale capaciteitsopbouw van maatschappelijke organisaties en lokale autoriteiten:** het beleid van Samenspraak en Tegenspraak lijkt zijn vruchten af te werpen om lokaal verandering te bewerkstelligen. Het investeren in lokale capaciteit voor maatschappelijke organisaties om in eigen land veranderingen af te dwingen wordt omarmd door zuidelijke partners en geeft Nederland een bijzondere voortrekkersrol.
- De **vijf partnerorganisaties van Partners for Resilience** (Nederlandse Rode Kruis, Care Nederland, Cordaid, Rode Kruis Klimaatcentrum en Wetlands International) hebben bijgedragen aan de nota die via Partos en de Dutch Relief Alliance aan de Minister zijn aangeboden - en alle organisaties hebben een eigen bijdrage opgestuurd met verdere gedetailleerde suggesties voor het toekomstig beleid.

We zijn zeer bereid om onze adviezen schriftelijk of mondeling verder toe te lichten en we kijken uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Juriaan Lahr

*Chairman of the Steering Committee
Partners for Resilience*

